

Скъпи читатели,

Замисляли ли сте се колко бързо лети времето? Тъкмо Ви честитих пролетта, заедно с излизането на първия брой, и вече е време за лятна ваканция. Някои от по-възрастните наши сънародници вече отпътуваха към България да навестят родните си места, близки и приятели, други с нетърпение броят дните до началото на отпуската. Ще си призная, че и аз по това време на годината ставам нетърпелива, но ще почивам спокойно, когато знам, че новият брой на „Роден глас“ вече е във Вашите ръце.

Както обещах, централно място в него заема отминалият Събор в Микулчице, който тази година беше наистина незабравим. Какво си мислят за него представители на чешките институции и на нашата организация, ще бъде чуто и по Чешкото национално радио в предаването за националните малцинства „Между нас“ (Český rozhlas Plus – „Mezi námi“).

Весел и пълен с изненади за всички бе Детският празник, организиран от Българския културно-просветен клуб в Прага, не пропуснахме да се поклоним пред подвига на героите на Олшанските гробища, да гледаме заедно филми по проекта „Филмови вечери“. Този път в списанието ще откриете и спортни новини – как се е представил отборът на българите в чешката столица, успя ли е да защити титлата – тази информация, както и снимки от горещата надпревара, подготвихме за всички любители на футбола, за всички българи.

В рубриката „Талант и творчество“ ще намерите информация за изложбата „Българските чехи“, създадена като жест на обич и благодарност към чешкия народ, ще научите как протече литературната вечер, посветена на една от гранд дамките на българската литература и нейната творческа и романтична връзка с чешкия поет Витезслав Незвал. „Библиотека“ този път е насочена към любителите на поезията и представя двама стойностни съвременни български поети.

С много вълнения бяха изпратени абитуриентите на Българското училище в Прага, а нашата Ани споделя и своите непосредствени и емоционални размисли за собствения си първи бал.

С пълна пара продължаваме да Ви информираме какво трябва да знае човек, когато реши да тръгне за чужбина, за да избегне възможните рискове и разочарования – търсете рубриката „Актуално“! Ако пък проявявате интерес към ежегодните срещи на българските медии, издавани зад граница, и обсъжданите теми, имате възможност да прочетете впечатленията ми от форума.

И накрая, и съвсем тематично, Ви предлагаме разказ за Св. Пантелеймон, когато народът ни нарича Пантелей Пътник – да Ви е лек пътят, скъпи читатели и хубаво лято!

Приятно четене!

Камелия Илиева, главен редактор

Поклон пред Първоучителите

Всяка година на 11 и на 24 май България почита най-светлия си празник – този на Светите братя Кирил и Методий – създатели на славянската писменост и на българската азбука. Всяка година през месец май Асоциацията на българските сдружения в ЧР (бивша Българска културно-просветна организация) организира Традиционния събор на българите в Микулчице, празник на славянското обединение в силата, словото и духа на Солунските просветители – на свещената моравска земя, която помни стъпките на Кирил и Методий.

Едва ли има българин, който да не знае кои са създателите на родната му писменост и да не тачи тяхното име и дело. Най-ранните данни за отбелязване на 11 май като ден на Светите равноапостоли и просветители Кирил и Методий в България датират от XII век, като те са признати за светци още в края на IX век. Преди броени дни се навършиха 165 години от първото официално отбелязване в България на Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост в памет на делото на Светите братя Кирил и Методий, както и 115 години от първото изпълнение в Ловеч (11 май 1901 ст. стил) на „Химн на славянските равноапостоли Св. св. Кирил и Методий“.

Поотделно паметта на Св. Кирил се отбелязва на 14 февруари, а на Св. Методий – на 6 април – датите на смъртта им. Денят на Светите братя се почита не само от българите, но и от всички православни славянски народи, почита се и от чешкия народ на 5 юли.

Кое подхранва обичта и уважението на славяните, несекващи вече повече от 1150 години? – това е просветителската мисия на Светите братя, оставила дълбоки и трайни следи в историята на Европа. За тяхната неуморна апостолска дейност и прогресивни хуманни идеи, на 30 декември 1980 г. папа Йоан Павел II обявява Методий и Константин-Кирил Философ за съпокровители на Европа.

Славянските апостоли разчупват триезичната догма и убедително доказват, че всеки народ има право да има свой роден книжовен език, има право да изповядва вярата си на своя собствен език. Родени в Солун, получили блестящо за времето си образование, към 855 г. в манастира „Полихрон“ двамата братя сътворяват славянската азбука – глаголица, създават книжовна славянска лексика и започват превода на свещените християнски книги. Изпращани от византийския император на няколко мисии, през 863 г., по молба на великоморавския княз Ростислав, Кирил и Методий пристигат във Великоморавия. Тук те обучават ученици, подготвят духовници, превеждат богослужбени книги и създават славянската литургия. През 867 г. братята и техните най-изтъкнати ученици заминават за Рим, където са тържествено приети от

папа Адриан II. Папата освещава славянските книги и е отслужена литургия на славянски език. След едногодишен престой в Рим Константин се разболява тежко, приема монашеското име Кирил и умира на 14.02.869 г. Погребан е в римската църква „Св. Климент“. Методий е ръкоположен за архиепископ и назначен за папски легат за Среден Дунав и Панония. След завръщането си във Великоморавия, въпреки изпитанията и гоненията на немското духовенство, Методий продължава започнатото свещено дело: завършва превода на Библията и сътворява проповеди, молитви и песнопения на славянски език, а с превода на църковно-светския кодекс, наречен „Номоканон“, поставя основите на Моравското право. Обкръжен от своите ученици, архиепископът на Панония издъхва на 6 април 885 г., като оставя за свой наследник Горазд (първият светец на Словакия). Погребват го на моравска земя. Делото на Светите братя е продължено от техните ученици, които след много перипетии стигат до българските земи. Българският княз Борис I ги приема радушно и им създава условия за книжовна дейност, полагат се основите на старобългарската книжнина, а Кирило-Методиевото дело е съхранено за славяните и за Европа. При управлението на цар Симеон, синът на княз Борис I, българската литература и култура достигат небивал разцвет, наричан от историците „Златен век“. Така в края на IX и началото на X век България се превръща в център на славянската писменост и култура.

Науката и до днес не е доказала категорично къде е гробът на Св. Методий, възможно е и никога да не успее да го направи, но за нас, българите, живеещи в Чехия, Микулчице отдавна се е превърнало в духовен символ – на самоопределение, на съкровена почит към делото на Славянските просветители. През 1982 г. Бърненският културно-просветен клуб поставя в Микулчице паметна плоча и така дава начало на поклоненията пред паметта на Славянските просветители, а през 2009 г., по инициатива на Българската културно-просветна организация в Чехия и с финансовата подкрепа на българската държава, в Микулчице е издигнат паметник на Светите братя Кирил и Методий.

Бяхме в Микулчице и тази година – за поклон пред Първоучителите. ♦

Цветя пред паметника на Славянските просветители

Официално слово на г-н Кирил Беровски

Поздравление от г-н Павел Водседялек

Сърдечно „Добре дошли“ от кмета на Микулчице